

KRONIKA

Odišiel Človek...

PhDr. Branislav Lesák

(8. júla 1965 – 13. mája 2022)

Hovorí sa, že nádej umiera posledná, preto sme stále dúfali. Nevedeli sme si predstaviť, že niekto tak zodpovedný by mohol odísť uprostred rozbehnutej žatvy. No počas rozkvitnutej jari sme museli prijať smutnú správu. V piatok 13. mája 2022 nás opustil náš kolega, priateľ Branislav Lesák.

Detstvo a mladosť prežil v Čáčove a v Senici, odkiaľ viedli jeho kroky na Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Na katedre archeológie obhájil v roku 1987 diplomovú prácu *Slovanské mohylníky oblasti stredného Považia* (školiťka T. Štefanovičová). O dva roky neskôr získal titul PhDr.

Hneď po ukončení magisterského štúdia, v roku 1988, začal pracovať v Bratislave ako archeológ na Mestskej správe pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, následne v rokoch 1990–1991 v Archeologickom múzeu SNM a od roku 1992 opäť v Mestskom ústave ochrany pamiatok v Bratislave, s ktorým natrvalo spojil svoj pracovný život. Počas tridsiatich troch rokov odkrýval hlavne tajomstvá stredovekého mesta Bratislavy. K jeho najväčším bratislavským výskumom patria archeologický výskum Hlavného námestia (1989–1992, 2005), františkánskej záhrady na Uršulinskej ul. (1995–1996), výskum Kaplnky sv. Jakuba na Nám. SNP (1996–1998), v priestoroch Univerzitnej knižnice na Ventúrskej 11–13 (2001), v kostole klarisiek (2005–2007), na Radničnej ul. 1 (2005–2007) či výskum nádvorja Bratislavského hradu (2008–2010). Cesty archeológie ho zaviedli aj do Trnavy na výskum mestských parciel na Štefánikovej 4 (2015), na Trojičnom nám. 9 (2015) a skúmal aj niektoré zaniknuté úseky tamojšieho mestského opevnenia (2016–2017). Výsledky svojej práce precízne vložil do svojich nálezových dokumentácií, publikoval ich formou kratších správ v AVANSoch, podrobných štúdií v rôznych odborných i populárno-vedeckých časopisoch či v kolektívnych prácach. S Múzeom mesta Bratislavy spolupracoval na viacerých výstavách. Bol členom Archeologickej rady pri Ministerstve kultúry SR a Odborno-metodickej komisii – subkomisii pre archeológiu pri Pamiatkovom úrade SR.

Napriek tomu, že nezvykol stávať vo svetlách reflektorov, meno Branislav Lesák sa stalo známkom kvality v oblasti mestskej archeológie na Slovensku. Systematickému prístupu, precíznosti a kolegiálne učil nás, ktorí sme s ním spolupracovali. Ochota pomôcť i ochota počúvať, to sú vlastnosti, ktorými vynikal. Napriek jeho nečakane rýchlemu odchodu nám tu nachystal svoju prácu, v ktorej sa nám prihovára naďalej, každý deň, keď ju otvoríme a hľadáme v nej nejaké odpovede.

Braňo, ďakujeme...

Banská Štiavnica, 2010. Foto A. Vrťel.

Petra Šimončíčová Koošová

Výber z publikačnej činnosti Branislava Lesáka

- LESÁK, B., 1991: Záchraný archeologický výskum v historickom jadre Bratislavy, *Vlastivedný časopis* 3, 143–146.
- HOŠŠO, J.–LESÁK, B., 1996: Archeologický výskum predrománskej rotundy a karnera zaniknutej osady Sv. Vavrince v Bratislave – Die archäologische Erforschung der vorromanischen Rotunde und des Karners in der untergegangenen Siedlung des Hl. Vavrince/Laurenz in Bratislava, *AH* 21, 241–251.
- LESÁK, B., 1997: Sídľiskové objekty z konca 9. až 11. storočia na Hlavnom námestí v Bratislave, *ZbSNM XCI, Archeológia* 7, 51–66.
- LESÁK, B., 1999: Kosteň predmety. In: *Gotické umenie z Bratislavských zbierok. Katalóg k výstave*, 133–134. Bratislava.
- LESÁK, B., 2000: Stredoveké pece na Uršulínskej ulici v Bratislave, *ZbSNM XCIV, Archeológia* 10, 137–148.
- LESÁK, B.–MUSILOVÁ, M., 2000: Hrobové celky z druhej polovice 9. až prvej polovice 10. storočia na území ŠMPR Bratislava, *Studia Archaeologica Slovaca Mediaevalia* II, 33–62.
- HOŠŠO, J.–LESÁK, B., 2001: Archeologický výskum horizontu 12. až 13. storočia v historickom jadre Bratislavy – Archäologische Erforschung des 12.-13. Jahrhundertshorizonts im Stadtkern Bratislava, *AH* 26, 241–256.
- LESÁK, B.–HOŠŠO, J.–RESUTÍK, B., 2002: Nálezový súbor z odpadovej jamy patricijského domu na Františkánskom námestí č. 6 v Bratislave – Funde aus einer Abfallgrube des Patriziershauses auf dem Franziskaner Platz Nr. 6 in Bratislava, *AH* 27, 607–620.
- LESÁK, B., 2004: Včasnoslávanské a predveľkomoravské obdobie. In: *Z najstarších dejín Bratislavy. Katalóg k výstave* (Janovičková, M.–Mišurová, L.–Králiková, L., edd.), 47–50. Bratislava.
- LESÁK, B., 2004: Veľkomoravské a povľkomoravské obdobie. In: *Z najstarších dejín Bratislavy. Katalóg k výstave* (Janovičková, M.–Mišurová, L.–Králiková, L., edd.), 51–56. Bratislava.
- LESÁK, B., 2004: Mestotvorný proces Bratislavy – 12.–13. storočie. In: *Z najstarších dejín Bratislavy. Katalóg k výstave* (Janovičková, M.–Mišurová, L.–Králiková, L., edd.), 57–64. Bratislava.
- LESÁK, B.–STANÍK, I., 2006: Výsledky záchraného archeologického výskumu na parcele Ventúrska ulica č. 11–13 vo vzťahu k poznaniu stredovekej murovanej architektúry v Bratislave, *Forum Urbes Medii Aevi* III., 102–123.
- LESÁK, B., 2009: Súbor renesančného skla z Ventúrskej ulice 3 v Bratislave, *ŠZ AÚ SAV* 46, 23–29.
- LESÁK, B., 2009: Nálezy gotického skla z Ventúrskej ulice 5 v Pamiatkovej rezervácii Bratislava, *ŠZ AÚ SAV* 46, 2009, 13–16.
- LESÁK, B., 2009: Ojedinelý nález skleneného krúžku z Ventúrskej ulice 11–13 v Bratislave, *ŠZ AÚ SAV* 46, 33–34.
- LESÁK, B.–MUSILOVÁ, M.–RESUTÍK, B.–BARTA, P., 2011: Svedectvo času. Z najnovších a starších nálezov na Bratislavskom hrade. Katalóg výstavy. Bratislava.
- LESÁK, B., 2012: Osídlenie bratislavského podhradia v 9. až 10. storočí. In: *Dejiny Bratislavy I.* (Šedivý, J.–Štefanovičová, T., edd.), 327–332. Bratislava.
- LESÁK, B., 2012: Osídlenie bratislavského podhradia od 11. do prvej polovice 13. storočia. In: *Dejiny Bratislavy I.* (Šedivý, J.–Štefanovičová, T., edd.), 397–413. Bratislava.
- SEDLÁČKOVÁ, H.–ROHANOVÁ, D.–LESÁK, B.–ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ, P., 2014: Medieval Glass from Bratislava (ca 1200–1450) in the Context of Contemporaneous Glass Production and Trade Contacts, *PA CV*, 215–264.
- ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ, P.–LESÁK, B.–PIVKO, D., 2015: Kamenárske značky z Kaplnky sv. Jakuba v Bratislave – Steinmetzzeichen aus der St. Jakobskapelle in Bratislava, *AH* 40, 711–731.
- LESÁK, B.–KOVÁČ, J.–STANÍK, I., 2016: Vypovedacia hodnota trnavskej parcely na príklade archeologického výskumu v priestore MPR Trnava, Štefánikova ulica č. 4, parc. č. 57/1, *Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja* 19, 13–20.
- LESÁK, B.–KOVÁČ, J.–STANÍK, I.–PIŠŮT, P., 2016: Výsledky záchraného archeologického výskumu v lokalite MPR Trnava – Trojičné námestie 9, *Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja* 19, 21–30.

- SEDLÁČKOVÁ, H.–ROHANOVA, D.–LESÁK, B.–ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ, P., 2016: Late Gothic and Early Renaissance Glass From Bratislava, PA CVII, 353–394.
- ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ, P.–SEDLÁČKOVÁ, H.–LESÁK, B.–ROHANOVA, D., 2017: Život na hranici mesta. Príspevok k archeologickému výskumu Vodnej veže v Bratislave – Leben an der Stadtgrenze. Ein Beitrag zu den Ergebnissen der archäologischen Grabung am Wasserturm in Bratislava, AH 42, 95–115.
- ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ, P.–LESÁK, B., 2018: Zuckermandel – od Podhradia k mestskej štvrti Bratislavy – Zuckermandel – vom Suburbium zu einem Stadtviertel von Bratislava, AH 43, 97–113.
- LESÁK, B.–KHAMAİKO, N. V.–CHERNENKO, O. Ye., 2020: Seals of Princess Marina. In: ‘One her wing is silver, the other one is made of gold...’ Selected papers in memory of Svetlana Ryabtseva (Rabinovich, R. A.–Telnov, N. P., edd.), 315–329. Kishinev.

